

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2025/2026-2027/2028
(skrajne daty)

Rok akademicki 2027/2028

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Etologia
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Biologii Ochrony Przyrody i Zrównoważonego Rozwoju
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Wydział Biologii Ochrony Przyrody i Zrównoważonego Rozwoju
Kierunek studiów	Biologia
Poziom studiów	I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok III, 6 semestr
Rodzaj przedmiotu	Kierunkowy do wyboru
Język wykładowy	polski
Koordinator	dr hab. Konrad Leniowski, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. Konrad Leniowski, prof. UR, mgr Maria Kuchtar

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
6	20	30							5

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
 zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

WYKŁAD – EGZAMIN

ĆWICZENIA – ZALICZENIE Z OCENĄ

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiadomości z zakresu zoologii bezkręgowców i kręgowców, ekologii, anatomii zwierząt i fizjologii zwierząt.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Zapoznanie z podstawowymi pojęciami funkcjonującymi w etologii i metodyką prowadzenia badań
C ₂	Przygotowanie do projektowania własnych badań
C ₃	Zapoznanie z mechanizmami rolę zachowań w życiu zwierząt
C ₄	Zapoznanie z bezpośrednimi i ultymatywnymi przyczynami zachowań zwierząt w aspektach ontogenezy, fizjologii, ewolucji i dostosowania

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student definiuje podstawowe pojęcia z zakresu etologii, ma niezbędne przygotowanie merytoryczne oraz zna zasady planowania pracy badawczej	K_Wo1;
EK_02	Student projektuje eksperyment testujący postawione przez siebie hipotezy i umie wygłosić referat na jego temat	K_Uo4; K_Uo6; K_U10
EK_03	Student wykazuje kreatywność w analizie zachowań zwierząt oraz wytrwale pracuje zarówno w grupie jak i samodzielnie nad analizą zachowań zwierząt	K_Ko1; K_04

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Etologia jako dziedzina wiedzy, historia rozwoju nauki, podstawowe pojęcia, przykłady wielopłaszczyznowych analiz zachowań zwierząt.
Warunkowanie instrumentalne i klasyczne
Dostosowanie łączne, procesy populacyjne, procesy regulujące zachowania.
Różne modele i uwarunkowania kanibalizmu u zwierząt.
Genetyczna, ekologiczna i behawioralna determinacja płci.
Genetyczne, ekologiczne i behawioralne podstawy altruizmu u zwierząt.
Altruizm reprodukcyjny i pokarmowy.

B. Problematyka ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, zajęć praktycznych

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Treści merytoryczne
Komunikacja u zwierząt
Genetyczne i środowiskowe uwarunkowania zachowań
Procesy poznawcze u zwierząt
Procesy myślowe u zwierząt
Praktyczne aspekty warunkowania instrumentalnego

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną/ konwersatoryjny

Ćwiczenia: praca w grupach, dyskusja, praca w laboratorium

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
Ek_01 -ek_02	kolokwium	w.; lab.
Ek_03	projekt, wypowiedź ustna, obserwacja w trakcie zajęć	w.; lab.
Ek_04	projekt, wypowiedź ustna, obserwacja w trakcie zajęć	w.; lab.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Metody oceny: A: Pytania z zakresu wiadomości do zapamiętania; B: Pytania z zakresu wiadomości do rozumienia; C: Rozwiązywanie zadania pisemnego typowego; D: Rozwiązywanie zadania pisemnego nietypowego;   Kryteria oceny: - za niewystarczające rozwiązanie zadań tylko z obszaru A i B = ocena 2,0 - za rozwiązanie zadań tylko z obszaru A i B możliwość uzyskania max. oceny 3,0 - za rozwiązanie zadań z obszaru A + B + C możliwość uzyskania max. oceny 4,0 - za rozwiązanie zadań z obszaru A + B + C + D możliwość uzyskania oceny 5,0 Laboratorium: zaliczenie z oceną (zaliczenie ustne/ kolokwium, ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych)   Egzamin pisemny: testowy/ z pytaniami otwartymi/

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie

	aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	50
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	15
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	65
SUMA GODZIN	130
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	5

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Krebs J.R., Davies N.B. 2014. Wprowadzenie do ekologii behawioralnej. PWN (wybrane zagadnienia)
 Alcock J. Animal behaviour. Sinauer Associates, INC. 2001 (wybrane zagadnienia)
 Sherman P.W. & Alcock J. Exploring animal behaviour. Sinauer Associates, INC. 2001.
 Pearce J.M. Animal learning and cognition. Psychology Press Ltd. 1999.

Literatura uzupełniająca:

Jędrzejewska B., Jędrzejewski W. 2001. Ekologia zwierząt drapieżnych Puszczy Białowieskiej. PWN (wybrane zagadnienia)
 Martin P., Bateson P. 1986. Measuring behaviour. An introductory guide. Cambridge University Press (wybrane zagadnienia)
 Sadowski B. 2007. Biologiczne mechanizmy zachowania się ludzi i zwierząt. PWN (wybrane zagadnienia)
 Szarski H. 1998. Historia Zwierząt Kręgowych. PWN (wybrane zagadnienia)
 Weiner J. 1999. Życie i ewolucja biosfery. PWN, (wybrane zagadnienia)

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej